

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

NR. 18

90. ÅRGANG

30. SEPTEMBER

1978

AV INNHOLDET:

FRANS AV ASSISI	S. 2
DE GAMLES VISDOM	S. 8
TEOLOGISK PROFIL	S. 11

NESTE NUMMER KOMMER 14. OKTOBER 1978

Fjerde oktober: Den hellige Frans

FRANS AV ASSISI - En livs-

AV ARNO GERRITSMÅ

Jo mer man fordyper seg i Frans av Assisis egne skrifter og det de første biografier beretter om ham, jo mer kjenner man avstanden mellom ham og oss. Denne avstand er ikke bare en følge av at Frans hører middelalderen til og vi det tyvende århundre, avstanden skyldes først og fremst hans radikale tolkning av evangeliet, — her kommer vi som prøver å etterfølge ham, fullstendig i skyggen.

Nå er det en trøst å vite at denne helgen neppe lar seg kopiere. Ethvert forsøk i den retning ville bare resultere i en ynkelig karikatur, idet det bare finnes én Frans av Assisi. Dette betyr imidlertid ikke at han er død en gang for alle, og at han på ingen måte kan leve videre i vår tid. En moderne forfatter har skrevet en bok om ham med tittelen: «Frans av Assisi en profet for vår tid.» Frans har et budskap å formidle som fortsatt er aktuelt, kanskje særlig aktuelt i dag. Vi kan i denne forbindelse gjerne tenke på hans forhold til naturen og hele skaperverket.

Mange mennesker kjenner Frans av Assisi som den glade, sympatiske dyrevenn, som preket for fugler og fisker, og «omvendte» den slemme ulven i Gubbio. Disse betagende legender sier riktignok ikke så lite om hans forhold til naturen, men de kan lett tolkes for overfladisk. Det dreier seg her om mer enn eventyr.

Frans' respekt for og kjærlighet til naturen og hele den skapte verden bunner i en sterk og dypt gjennomlevd gudserfaring. Skaperverket i all dets rikdom er for Frans en eneste åpenbaring av Guds allmakt, visdom, skjønnhet og kjærlighet. Dette har

han gitt uttrykk for i det velkjente diktet «Solsangen».

Da Frans diktet Solsangen, var han til en viss grad kommet til veis ende. Han var blitt blind og totalt avkrefte. «Søster død» sto og ventet på ham like rundt hjørnet. Solsangen er Frans' «Te Deum», den store lovpris-

nings- og takkehymne som han rettet til sin skaper like før han la livet tilbake i Hans trygge hender.

Livet og opplevelsen av skaperverket hadde knyttet ham så sterkt til livets skaper at døden på ingen måte kunne skremme ham mer. Han kalte den sin søster og ønsket henne vel-

Livo Benedicte Nielsen: «St. Franciskus i hulen.» Radering.

kunstner

kommen, fordi hun ville fjerne for ham de siste hindringer som ennå skilte ham fra Gud.

Her er stoff til ettertanke for oss som lever i en tid hvor man grafser til seg av jordens rikdommer. Det ødsles med naturens ressurser, og jorden utpines for å få stadig mer. Dette istedenfor å ta til fornuften og vise en ansvarlig og takknemlig holdning for alle de rike gaver Gud i sitt skaperverk har gitt oss — det vil si hele menneskeslekten og ikke bare noen få privilegerte. Er det da underlig at mange føler seg hjelpeløse overfor døden når livet ikke har noen annen mening enn å forsyne seg av livets goder alt man orker, uten sans for hensyn, disiplin og balanse.

Mange undrer seg over at en så stor elsker av livet og naturen som Frans av Assisi kunne nekte seg så meget av livets og naturens goder. Frans var jo en meget streng asket, selv om hans askese neppe bunnet i forakt for det jordiske. Mon han ikke med sin strenge asketiske holdning ville gjøre oss oppmerksom på at gavene er én ting, giveren noe annet og uendelig meget mer. Det var likesom han hadde oppdaget Skaperen bak skaperverket, og dette ga ham en så sterk følelse av trygghet og glede at han gjerne kunne unnvære de goder som vi anser som livsnødvendige, og hvis verdi vi ikke sjelden overvurderer. Dette ville han innprente oss ved en klar og utvetydig livsholdning hvor nytelsen — etter vårt skjønn — var minimal og selve livsgleden likevel maksimal. Frans av Assisi var en livskunstner og en sanger. Måtte han fortsatt inspirere oss.

Sol- sang

*Allerhøyeste, allmektige,
gode Herre,
din er all ære, lov og pris
og all velsignelse,
deg alene, du Høyeste,
tilkommer de,
og intet menneske er verdig
til å nevne ditt navn!*

*Lovet være du, Herre,
med alle dine skapninger,
især herr broder sol.
Han skaper dag,
du opplyser oss ved ham.
og han er skjønn
og strålende med stor glans.
På deg, du Høyeste,
er han et bilde!*

*Lovet være du, Herre,
for søster måne
og stjernene.
På himmelen har du skapt dem,
klare og kostelige og skjønne.*

*Lovet være du, Herre,
for bror vind
og for luften og skyene
og godt vær og allslags vær.
Med dem oppholder du
alle dine skapninger.*

*Lovet være du, Herre,
for søster vann,
som er såre nyttig og ydmyk
og kostelig og kysk.*

*Lovet være du, Herre,
for bror ild.
Med ham opplyser
du natten.
og han er skjønn og liflig
og kraftig og sterk.*

*Lovet være du, Herre,
for vår søster, moder jord
som oppholder oss og bærer oss,
og bringer frem alskens frukter,
og brokete blomster og gress.*

*Lov og pris Herren
og takk Ham
og tjen Ham
i stor ydmykhet.*

*Lovet være du, Herre, for alle dem
som i kjærlighet til deg
tilgir sine fiender,
og bærer svakhet og trengsel.*

*Salige de, som holder ut
i fred til det siste,
for du, Allerhøyeste,
vil gi dem den evige krone.*

*Lovet være du, Herre,
for vår søster,
den legemlige død
som ingen levende kan unnslipe.
Ve dem, som dør i dødsynd.
Salige de, som har virket
din allerhelligste vilje,
for dem kan den annen død
ikke gjøre noe ondt.*

(Hentet fra N.G. van Doornik: «Frans av Assisi. En profet for vår tid.» Oversettelsen følger stort sett Johannes Jørgensens danske gjendiktning.)

REDAKSJONELT:

Glemt rikdom

Vi har nettopp gjennomlevet spennende uker i kirkens liv. En pave er død, en etterfølger er valgt. Takket være de moderne massemedia har vi på nærl hold kunnet følge med i begivenhetene. Og vi har sett at dette var «godt stoff» også i våre hjemlige omgivelser. Sjelden er følelsen av å tilhøre en verdenskirke større enn ved en slik anledning. Vi blir tvunget til å rette blikket utover det vante, og vi må fastslå at den kirke vi tilhører langt sprenger det bilde vi til daglig har. Det er ikke bare kirken vi pleier å gå i eller sognet vi tilhører — selv et bispedømmes grense blir snever i en slik sammenheng. De færreste vil vel komme med innvendinger her, men er vi oss bevisst — sånn til vanlig — den rikdom og allsidighet som kirken egentlig stiller til vår rådighet?

Det er en rikdom å vite at man tilhører en verdenskirke ikke bare ved de store høytider, men også i den mindre spennende hverdag. Det betyr selvsagt ikke at vi må interessere oss mindre for våre trosfeller i de miljøer og det land vi lever. Noen og hver av oss kunne ha en samvittighetsransakelse å gjøre her. Hvordan er f.eks. vår holdning til katolikker av andre nasjonaliteter enn vår egen? Regner vi dem med i vårt fellesskap? Er vi åpne for erfaringene og verdiene som de bringer med fra sine forskjellige hjemland?

Det er også en rikdom å tilhøre en kirke som er seg bevisst arven fra fortiden såvel religiøst som kulturelt. Vi har her en kilde å øse av som vi kanskje ikke alltid benytter flittig nok. Mange av problemene kirken gjennomlever i dag ville kanskje virke mindre skremmende eller overraskende om vi i større grad hadde bevart kontakten med fortiden. Det er ofte gjennom kjennskap til det som har gått forut, at man kan forstå nåtiden. Først da blir det mulig å finne varige løsninger for fremtiden.

Men begrenset vi oss bare til dem som deler vår tro, ville vi bli svært fattige. De andre, kristne og ikke-kristne, kan ha mye å si oss — nettopp fordi de ikke tenker som oss. Vi trenger samfunnet omkring oss og den verden vi lever i.

Måtte vi vite å benytte rikdommen i alt dette, måtte vi være lyttende.

FRA BISPEDØMMET:

REDAKTØRSKIFTE I «ST. OLAV»

Ifølge opprinnelig avtale har pater Arne Fjeld O.P. etter siste nummer gått av som bladet «St. Olav»'s redaktør. Jeg vil med dette takke ham for innsatsen fra han tok plass i redaksjonen etter nyttår ifjor til innleveringen av manus til bladets nr. 17 i år.

Det er ingen lett sak å redigere et kirkeblad som samtidig skal være tidskrift, informasjonskilde og forum for mange meninger. Ja, det har gjentatte ganger vært hevdet at oppgaven er umulig. Jeg er ikke enig, i all fall ikke når det gjelder resultatet. For «St. Olav» har bevart sitt spennende preg ikke minst takket være den ledre spenning som ligger i dette uortodokse opplegg. At det er uhyre vanskelig, vil jeg gjerne tro, så jeg benytter denne anledning til å takke pater Fjeld for at han i det hele tatt påtok seg oppgaven, og dét uten forutgående redaksjonell erfaring, at han støtt og sikkert har stått for utgivelsen til rett tid og for den alltid behagelige samarbeidsform han har bevart vis-à-vis bispedømmets ledelse.

Jeg ønsker samtidig den nye redaktør, søster Else-Britt Nilsen O.P., hjertelig velkommen med sin lille stab medarbeidere. Også hun vil redigere bladet på tid grunnet senere oppdrag som vil ta henne ut av landet for en lengere periode. Et godt arbeidsår ønskes!

Oslo, 10.9.1978.

† John W. Gran

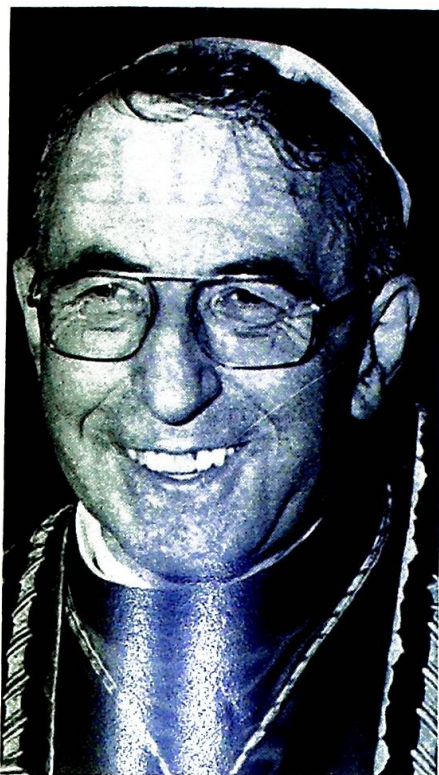
Biskop

---

10. OKTOBER:

Pater Hertmann fyller 60 år.

—
Pater Kåns fyller 50 år.

DEN SMILENDE PAVE

Det er første gang i Kirkens historie at paven har dobbelt-navn.

«Hans navnevalg gir håp om nye fremskritt for kirkenes samarbeid», sier Philip Potter, generalsekretær for Kirkenes Verdensråd (som omfatter nærmere 300 protestantiske og ortodokse kirkesamfunn).

I et lykkønskingstelegram understreker USA's president, Jimmy Carter betydningen av pavens røst som inspirasjon og håp for en hel verden.

«Jeg gjør meg til talsmann for de følelser som nå fyller romernes hjerter», sa Romas kommunistiske borgermester Giulio Carlo Argan, da han umiddelbart etter pavevalget sendte sine lykkønsninger.

Prioren i Taizé, broder Roger, karakteriserer Johannes Paul I som en ydmyk personlighet, en representant for den forsonende tjeneste som verden lengter etter.

«Mange mennesker har ønsket seg en smilende pave», sa kardinal Jan Bernard Alfrink, — «nå har vi fått ham.»

Helder Camara er ikke i tvil om at Den hellige ånd har ledet konklavet, — «Gud har gitt oss den rette pave i rette tid.»

Det konklavet som valgte den nye pave, var et av de kortvarigste i den katolske kirkes historie.

«Vi kardinaler har valgt en sjelsørger-pave», sa Joseph Höffner, «i glad takknemlighet har vi følt samhörighet med hele Kirkens bønn.»

(KNA)

SELVRANSAKELSE

Tema for Legmannsrådets høstmøte på Mariaholm

Legmannsrådet inviterer til ny samling for menighets-medlemmer på Mariaholm i dagene 21. og 22. oktober. Møtet er ment som en tankevekker. Deltakerne skal nemlig stille seg selv en rekke spørsmål — spørsmål som krever personlige svar og evne til nytenkning, kanskje fullstendig holdningsendring.

Vi kristne skal være «jordens salt og verdens lys» (Matt. 5, 13—16). Er vi det? I vår norske hverdag? Hva kan grunnene være hvis «saltet har mistet sin kraft og lyset har sloknet»? Aktuelle spørsmål også for dem av oss som ikke deltar på Mariaholm-møtet.

10 000 KRONER TIL MODER TERESA

Norges Katolske Kvinneforbund (NKKF) har foreløpig sendt kl. 10 000 til Moder Teresa i Calcutta. Pengene skal brukes til utdanning av unge piker.

Pater Arne Fjeld som ikke bare har vært redaktør for «St. Olav», men også dominikanernes prior, forlater landet for ett år. Han skal oppholde seg i England hvor han håper å finne impulser for sitt videre arbeid for kirken her hjemme.

Pater Per Bjørn Halvorsen er blitt valgt til ny prior for dominikanerne.

Kristendom-sosialisme, en umulig kombinasjon?

I anledning kristensosialistenes leir på Stord i sommer skriver Georg M. How i «St. Olav nr. 16-78 at «kombinasjonen kristendom — sosialisme synes helt uforståelig.» Han nevner i den sammenheng at han «gjennom mange år har hatt sosialister nær innpå livet.» Dette leserbrevet frister til et nytt, for å fortelle at andres erfaringer kan gå i motsatt retning. Min kontakt med kristensosialister (jeg har forsøkt å følge litt med i det de skriver og sier) har ført til at kombinasjonen kristendom—sosialisme for meg er blitt mer og mer naturlig.

Stadig på nytt blir jeg slått av hvordan unge mennesker idag ønsker å stille seg på de svakes og utstøttes side. For disse unge mennesker kan Kirkens, evntl. de kristnes manglende engasjement overfor fattige og undertrykte nasjoner bli et pinefullt spørsmål om Kirkens troverdighet. Er det kanskje rimelig å se et sosialistisk engasjement blant annet i denne sammenheng?

Jeg har nettopp lest kapitlet om katolsk ungdomsarbeid i Albert Raulins bok om vårt bispedømme («Arv og fornyelse», St. Olavs forlag 1976). Der har Torfinn Juell noen kloke funderinger over unge menneskers tendens til å være mer opptatt av politiske og sosiale enn av religiøse problemer: «Kanskje skyldes denne tendensen ganske enkelt at noe har vært forsømt på det planet i lang tid? Helt sikkert er det imidlertid at ungdommen er influert til dypet av sin eksistensielle livsopplevelse av en ny forståelse av globalt ansvar og økologisk bevisstgjøring...» Her nevnes både Camara og Theilhard de Chardin som inspirasjonskilder. Trøstende ord til oss som saktens kunne ønske, somme ganger, litt mer religiøs og litt mindre politisk engasjement hos våre unge. Eller kanskje det er vi som ikke er tilstrekkelig klare over i hvilken grad det politiske og sosiale engasjement er religiøst inspirert?

Et sosialistisk samfunnssyn kombinert med kristen tro er for mange blitt et svar på brennende aktuelle spørsmål. Kanskje er kristensosialistenes innsats et brobyggerarbeid, såre nødvendig nettopp i vår tid.

Liv Greni,
Oslo.

VEIEN OG MÅLET

*Preken i St. Eysteins kirke i Bodø
ved søstrenes 25-årsjubileum*

Det er ikke noen festtale, men som alltid i messen *Guds Ord*, vi først skal lytte til på denne dagen, da dere ser tilbake på 25 års katolsk liv og aktivitet i Bodø. For oss alminnelig dødelige er et kvart århundre ganske visst en tredjedel av et vanlig menneskeliv — ingen liten del, nokså lenge. Mitt regnestykke sier meg at det blir godt over ni tusen dager, og hva de dagene har rommet av bønn, forkynnelse, sakramenter og praktisk kjærlighet til Gud og medmenneske er ingen liten sum: Vi må bare takke. Men for Gud, som har *skapt* menneskenes tid, og selv er utenfor den — «evig» som vi sier — er det noe annet enn bare tid. For ham, sier salmedikteren David, er selv tusen år bare som

den dag i går. Målt på hans evighet blir disse 25 årene, som rommer så meget for oss, knapt et sekund.

Så er det om *Kirken*, og om dette usynlige som Jesus kaller «Guds rike», at jeg vil si dere noen ord denne gledelige formiddag. For det viktigste ved kristenmennesket er ikke hva det har *gjort*, om aldri så trofast og dyktig gjennom årene. Det er hva vi *er* — nemlig Guds barn, Kristi venner, med en like evig skjebne i Ham. Der ligger vår gledes kilde.

Vi vet ikke hvem som har skrevet Hebreerbrevet — Paulus var det ikke. Vi vet bare, det vi kan lese oss til, at det er ført i pennen av én som i Kirkens aller første tid elsket Kristus,

og som derved så på våre liv som en eneste stor gudstjeneste der *Han* er presten — «Ypperstepresten» som fører oss alle, hele menneskeheten, inn i Gud.

I dette brevets 11. kapittel leser vi noe som vi skal ha i tankene på en dag som denne. Epistelskriveren nevner de mange av sine forgjengere som ennå bare eide *håpet* om Jesus Kristus, ikke ham selv. Og så skriver han:

« I tro var de døde, alle disse, uten å ha oppnådd det som var dem lovet. De bare så det og hilste det langt borte fra, og bekjente at de selv var «fremmede og reisende på jorden». Ved å tale slik, viser de klart at de er på leting etter et fedreland. Ikke det landet de kom fra — for hadde de hatt *det* i tankene, hadde de også hatt anledning nok til å vende tilbake. Nei, nå er det et bedre fedreland deres hug står til — nemlig det som er i himlene. Derfor skammer heller ikke Gud seg over dem, men kaller seg «deres Gud». Det er jo sant, han har gjort en by rede for dem». (v. 13—16).

«Fedrelandet» — det er ingen liten sak for noen av oss, enten vi er engelske, irske, tyske eller norske. Det er barndommens ramme og landskap, det er morsmålets bruk, det er våre nærmeste og våre venner — talløse menneskelige røtter og gleder gjennom årene, som det koster å legge bak seg.

Men noen gjør det altså frivillig, ja med glede og håp. De har et annet, et usynlig fedreland som kommer først. Det står ikke på kartet, det finnes i Indonesia eller Brasil, så vel som

*Bodø —
i sr. Mary
Ansgar's
strek.*

i Nord-Norge: Guds Rike, Guds viljes gode vei for hver enkelt av oss. Noen av oss, fører den langt avsted.

Våre britiske søstre var overrasket og undret seg, da de for 25 år siden ble bedt om å komme til Bodø. Og jeg tror denne byens mennesker var minst like overrasket og undrende da de kom. Hvorfor kom de? Her var det lover på ferde som de ikke riktig øynet.

Kjære venner: Vi kjenner de lovene — innenfra. Vi forsøker selv å leve etter dem i Guds rike, det koster det også.

Igrunnen ble de vel *tvunget* til det, disse søstrene? spurte nok noen, som dårlig kjente både dem og ordenslivet. Svaret er først *nei* — så ja. Nei — ingen mennesker tvang dem. De kunne med både æren og lydigheten i behold ha unndratt seg da de ble bedt. Det gjorde de ikke. For så er svaret *ja* — de ble *tvunget*, av én vilje. Både de selv og vi tror at den viljen var Guds, og så oppleves den skjebnen ikke lenger som tvang, men som frihet. «Kristi kjærlighet tvinger meg» skriver Apostelen — han hadde opplevd det samme, og visste at det var en nåde som vi må takke for. For det som har vekt i Guds øyne er ikke dagene og årene, i hver enkelts og i hele gruppens liv — selv når vi mennesker kaller dem «mange» og feirer dem med runde tall. I Guds øyne er den kjærlighet som er nedlagt i dette, selve sakens kjerne. Og den kjærligheten er hans gave til oss, før den kunne bli vårt offer til Ham.

Vi må gjerne kaste et blikk bakover. Men fremfor alt gir jo Gud oss tiden *fremover*. Den går vi inn i, som det Hebreerbrevet altså kalte «fremmede og reisende på jorden». For Guds rike, Kristi Kirke, er underveis mot vårt egentlige «fedreland» i Ham, og det er Jesus selv som advarer oss mot de altfor lange tilbakeblikkene, «med hånden på ploegen». For så mangt gjenstår ennå å pløye.

Jesus Kristus kalte seg selv «Veien». altså ikke bare *målet*, men selve veien dit, den som vi alle befinner oss på i dag og dagene som kommer. For Veien fortsetter jo — og godt er det!

Så kan vi bare si, med en katolsk engelsk dikter som våre søstre her nok kjenner, disse sanne ordene til Kristus: «Du er Veien. Hadde du vært bare *målet*, vet jeg ikke om du noen sinne hadde møtt min sjel!»:

Thou art the Way.

*Hadst thou been nothing
but the Goal*

I cannot say

if Thou hadst ever met my soul.

(Alice Meynell)

Så vil vi, kjære søstre og trosfeller i Bodø, rekke hverandre hånden, gi hverandre et fort takkens håndtrykk for disse 25 årene, etter at vi først har takket Gud i denne messe.

Og hva så? Så vil vi gå videre på den store Veien som fører oss til Livet, til hva Kristus engang kalte «Livet i overflod», som et løfte til oss alle.

Veien som ikke bare fører til Livet. Veien som allerede er Livet.

Peace People's venner takker

Gilbert Hansen, formann i Peace People's venner har sendt oss følgende:

Nå er vår leir for nord-irsk ungdom avsluttet, og det er på tide å sende vår hjerteligste takk til alle dere som på en eller annen måte har bidratt til at leiren kunne gjennomføres. Vi har med hensikt ventet med å sende takkebrev til nå for sammen med takken å kunne gi en kortfattet rapport om leiroppholdet, som etter uttalelsene å domme ble meget vellykket.

Programmet for leiren var i korthet følgende:

Opphold i norske familier, sightseeing, mottagelse i Oslo Rådhus og Røyken Rådhus og skolebesøk. I tillegg til dette hadde de nord-irske lederne satt opp sitt eget program med studie- og diskusjonsvirksomhet om problemer i Nord-Irland og mulige løsninger i nærmiljøet.

Hovedhensikten med leiren var, som tidligere nevnt, å føre sammen protestantisk og katolsk ungdom, gjøre dem kjent med hverandre og derigjennom danne grunnlag for videre samarbeid i Nord-Irland. For å illustrere troen på at et to ukers leiropphold kan bidra til å gjøre dette mulig, vil vi fortelle følgende lille historie herfra:

Nancy og Irene kom fra hvert sitt distrikt, den ene katolikk og den andre var protestant. De ble under leiroppholdet uadskillelige venninder og lovet hverandre at vennskapet og samarbeidet skulle og måtte fortsette etterat de kom hjem igjen til Nord-Irland. I og med at Peace People i Nord-Irland gjennom sin virksomhet for ungdom arbeider aktivt for en fortsettelse av det grunnlaget som er lagt her, har vi tro på et langsiktig positivt resultat.

Vi har til hensikt å fortsette med våre sommerleire og håper på videre samarbeide med alle dere som har støttet oss i år. TUSEN TAKK!

Gilbert Hansen
formann

REDAKSJONEN
AVSLUTTET
14. SEPTEMBER

ABBA ANTONIUS:
(Ca. år 250—356)

Abba Antonius fikk spørsmålet: «Hva skal jeg gjøre for å tekkes Gud?» Han svarte: «Du skal overholde det jeg nå sier: Hvor du enn går, ha alltid Gud for øynene. Hva du enn sier eller gjør, la det skje i overensstemmelse med Den hellige skrift. Hvor du enn er, beveg deg ikke unødigg. Hold disse tre forskriftene, og du skal bli frelst.»

Abba Pambo spør abba Antonius: «Hva skal jeg gjøre?» Den eldre svarer: «Stol ikke på din egen rettferd, la deg ikke plage av fortiden, men bli herre over din tunge og din buk.»

«Livet og døden avhenger av vår neste. For hvis vi vinner vår bror, vinner vi Gud. Men forarger vi vår bror, da synder vi mot Kristus.»

«Gud tillater ikke at denne generasjon blir angrepet slik de gamle ble det, for Han vet at menneskene idag er svake og ikke tåler slike kamper.»

«Fra nå av frykter jeg ikke Gud, men elsker ham, — for kjærligheten jager frykten bort.»

DE GAMLES

Rik og mangfoldig er kirkens historie, så rik at viktige detaljer lett forsvinner. Det har selvsagt flere årsaker: Den menneskelige begrensning er en kjensgjerning, vi makter nå engang ikke å få med alt. Enkelte begivenheter ligger dessuten så langt tilbake i tiden at de neppe kan ha interesse for oss i dag — tenker vi gjerne. Og risikerer dermed å stenge oss ute fra tidløse verdier.

Mange vil sette et spørsmålstegn ved vår beslutning om å vie ørkenfedrene, klosterlivets grunnleggere, en viss oppmerksomhet. Kan ørkenfedrenes søken etter stillhet i det fjerde og femte århundre ha noe å si barn av atomalderen? Kanskje kan vi like gjerne stille spørsmålet på hodet: Har ørkenfedrenes enkelhet og ensomhet en særlig appell til vår tids mennesker, stresset og oppjaget som vår livsform er blitt? Mange mennesker søker i dag mot Østens religiøse tradisjoner eller klostrenes stillhet for å finne fred og indre samling. Kanskje har vi idag — mer enn tidligere — gode forutsetninger for å forstå at et brudd med samfunnet omkring av og til kan være nødvendig, selv om vi neppe ville velge de gamles nokså ytterliggående måte å gjøre det på.

I begynnelsen var de knapt en håndfull: Antonius, Makarios, Sisoës. Men lenge varte det ikke før deres strenge liv øvet tiltrekning på andre. I løpet av noen tiår vokste tilstrømningen slik at det oppstod rene klosterkolonier i ørken-områdene i Egypt.

Utviklingen var ikke uten problemer. Man måtte finne en livsform som både inneholdt et visst fellesliv og som tok hensyn til behovet for ensomhet. Ofte endte det med at man tilbrakte uken i sitt enebo mens man lørdag og søndag samlet seg i kirken for sammen å synge nattoffisiet, feire nattverden og dessuten drøfte problemer som var oppstått.

Meningen var at den enkelte skulle leve av sine henders arbeid, og dette arbeidet måtte være tilpasset både ørkenens muligheter og kravene til uavbrutt bønn og indre samling. Sikkert gjaldt diskusjonen til tider spørsmål i denne forbindelse. Men det fantes også andre og viktigere problemer: Hvordan skulle nykommerne lære å leve etter Evangeliet? De fleste av dem var innstillet på å bryte med kristenlivet i bymenigheten, men ikke alle ønsket å leve et vanlig klosterliv. Hvordan skulle man oppdra alle disse som strømmet til?

Når en ny kom ut i ørkenen, skulle han ikke innrette seg etter eget for-godtbefinnende. Han skulle gå i skole hos en «eldre». Ordet betyr ikke gammel av år, men en person som gjennom egne erfaringer er blitt istand til å skjelne mellom det ekte og det tilsynelatende. Hos ham skulle man gå i lære. Her var ikke plass for lunkenhet eller halvhjertethet; fullkommen lydighet var kravet. Ikke bare skulle man gjøre det man ble bedt om, men fremfor alt oppføre seg som sin mester, etterligne ham. Bare ved å dele livet med en erfaren lærer, lærer man selv å leve.

Denne virkeligheten — sammen med fordømmelse av all selvopptatthet — ville jo være utilstrekkelig om den stoppet ved det ytre. Derfor må lærlingen også åpne seg for sin lærer, fortelle ham hva hans indre er fylt av, betro ham sine tanker og følelser. Slik skal disippelen lære å «skjelne mellom åndene». Han lærer også å lese Skriften slik at den kan opplyse hans vei. I sin tur blir han selv et «Åndens menneske» som kan løsrive seg fra mesteren. Da slår han seg ned et annet sted, og mottar selv nybegynnere som han gir det evangeliske livs visdom videre til.

En viktig side ved denne pedagogikk er den spesielle autoritet ordet har. Selvsagt ikke et hvilket som helst ord,

VISDOM

men det som skaper dialog mellom de to som søker Guds vilje: Den eldre som vet å skjelve, og disippelen som leter etter frelsens vei. I en slik sammenheng blir den eldre ord *karismatisk*. Først og fremst fordi den eldre som uttaler det, er et Åndens menneske. Og en av fruktene av Åndens nærvær i ham er ordets gave, som gjør ham til lærer og oppdrager. Men ordet er karismatisk også på grunn av fruktene det bærer hos den som mottar det på rett måte. Det er nemlig ikke nok å be om et ord. Man må gjøre det i tro og med et oppriktig ønske om å dra nytte av det på det åndelige plan. Spør man av nyskjerrighet eller tom forfengelighet, virker ikke karismaen, og den eldre blir taus. Som dengang brødrene kom til abbed Felix og ba om et ord. Svaret lød slik: «Dengang brødrene spurte de eldre og gjorde det de sa, viste Gud hvordan man skulle svare. Men nå — fordi de spør uten å gjøre det de hører, — har Gud tatt bort ordets gave hos de eldre, og de vet

ikke lenger hva de skal si fordi det ikke lenger finnes arbeidere.»

Fra tidlig av er disse ordene blitt verdsatt. Man kalte dem apophtegme etter det greske ordet som betyr erklære. Man husket disse ordene, fortalte dem videre, delte dem med hverandre i håp om at det som hadde vært nyttig for en, også ville være det for en annen. De ble snart nedskrevet, og i det femte århundre var de så tallrike at det ble nødvendig med en klassifisering. Ennå i dag har vi mange kopier på gresk. De ble oversatt og kopiert utallige ganger til nesten samtlige språk i oldtidens og middelalderens kirke. At interessen fortsatt ikke mangler, derom vitner flere utgaver på moderne språk. Ordene, — eller apophtegmene — gir oss et levende inntrykk av ørkenfedrenes liv og lære. Og fordi menneskenaturen er merkelig uforandrelig, gjenkjenner vi ofte oss selv i dem.

Ørkenen hvor Antonius holdt til.

DEKLARATION OM FRED FRA BERLINER KONFERENZ

Det andet Vatikanerkonsil har i sin pastorale konstitution, der blev offentliggjort af pave Paul VI den 7. december 1965, analyseret de kristnes opgave og ansvar for verden af i dag.

Om freden og det internationale samfund siger det i kapitel V bl.a.:

«Idet konsilet gør rede for fredens sag og ædle natur, og idet det fordømmer krigens barbari, ønsker det at rette en indtrængende opfordring til de kristne om ved Kristi hjælp — Han som er fredens opphav — at samarbejde med alle mennesker om at styrke freden mellem menneskene i retfærdighed og kærlighed og at skabe redskaberne hertil».

«Enhver krigshandling, som forskelsløst har til hensigt at ødelægge hele byer eller udstrakte områder med deres indbyggere, er en forbrydelse mod Gud og mennesker. Den fortjener utvetydigt og ufortøvet fordømmelse. Den særlige fare ved krigen i dag består i, at den giver dem, der besidder de nyeste videnskabelige våben, mulighed for at begå sådanne forbrydelser. Endvidere deri, at den ved en ubønhørlig kædereaktion kan drive menneskene ud i de frygteligste beslutninger. For at noget sådant aldrig må ske i fremtiden, bonfalder de forsamlede biskopper fra hele verden alle mennesker, særlig statslederne og militære chefer, om uophørlig at have det store ansvar for øje, som de har over for Gud og hele menneskeheden».

BERLINER KONFERENZ (BK), et fredsforum for europæiske katolikker, har i tiden 1. til 3. september 1978 afholdt et regionalmøde, hvor katolikker fra Norge, Finland, Ungarn, Den tyske Demokratiske Republik, Vestberlin, Forbundsrepublikken Tyskland, Holland og Danmark har udvekslet informationer om katolikkernes fredsarbejde i øst og vest.

Man må konstatere, at mulighederne for at udføre fredsarbejde er forskellige, alt efter hvilket samfundssystem, man lever under. I den østlige del af verden begunstiges fredsarbejde, i den vestlige mistænkeliggøres det ofte. Vi var alle enige om at gøre alt for at fremme afspændingen i overensstemmelse med ånden fra Helsinki. Målet er total afrustning gennemført ved en ligevægtig nedrustning. Interesses modsætninger landene imellem kan og bør løses gennem internationale organer.

Vi opfordrer alle katolikker, uanset hvor i verden de befinder sig, til at udnytte alle muligheder for at fremme fredens sag.

AV PAVE PAULS TESTAMENTE

I ydmyk og fredelig tillit retter jeg blikket mot dødens mysterium og det som følger etter den. Jeg gjør det i Kristi lys — det lys som alene opplyser døden. Jeg kjenner dette mysteriums sannhet. For meg har det alltid betydning at dødens mørke viker plassen for lyset.

Når jeg står overfor døden, når jeg helt og for alltid skal bli løst fra dette livet, føler jeg trang til å prise vår flyktige tilværelses glede, skjønnhet og mening. Herre, jeg takker deg fordi du har kalt meg til livet, og enda mer takker jeg fordi du har gjenfødt meg og bestemt meg til livets fylde ved å gjøre meg til kristen.

Jeg skylder også å takke og velsigne dem som har formidlet meg livets gaver — som kommer fra deg, Herre. Dere som har ført meg inn i verden, velsignet være dere, mine ærede foreldre. Dere som har oppdratt, elsket og hjulpet meg, som har vist meg hva rett er, som har vist meg omsorg, kjærlighet, tillit, godhet, vennskap, troskap og respekt.

Med takknemlighet betrakter jeg disse naturlige og guddommelige tilskyndelser som har gitt mening til min ringe eksistens . . . Når dagen nå heller, når alt tar slutt og viker fra denne jordiske, praktfulle og dramatiske scene, hvordan kan jeg atter takke deg, Herre? Etter at du hadde gitt meg livet, gav du meg det som står enda høyere: troen og nåden, der mitt vesen til slutt søker ly. Hvordan kan jeg prise deg, Herre? Kort etter at jeg kom til verden ble jeg innlemmet i Den katolske kirke. Jeg ble kalt til Kristi prestegjerning. Jeg fikk den glede og den oppgave å tjene sjelene: brødrene, ungdommen, de fattige og hele Guds folk. Jeg fikk den ufortjente ære å være Den hellige kirkes tjener, særlig i Roma, i pavens nærhet, deretter i Milano, som erkebiskop og etterfølger av den hellige Ambrosius og den hellige Karl Borromeus, en

bispestol som jeg ikke var verdig, — og til sist på denne høyeste, fryktinngydende og helligste Peters stol.

Hilset og velsignet være alle jeg har møtt på min jordiske pilgrimsferd: mine medarbeidere, rådgivere, venner — de var mange, så gode, så gavmilde, så kjære. Velsignet være dem som godtok meg i mitt embete og som var mine sønner og mine brødre i Kristus.

Jeg tenker tilbake og ser fremover. Og jeg vet godt at denne siste hilsen ikke ville være lykkelig hvis jeg ikke husket å be alle dem om tilgivelse som jeg kan ha såret, forsømt og ikke vist stor nok kjærlighet . . . Herrens fred være med oss alle.

Jeg føler at Kirken omgir meg. Du ene, hellige katolske og apostolske kirke, motta denne min høyeste kjærlighetshilsen.

Min faderlige og helhjertede velsignelse til deg Roma, Peters og Kristi stedfortreders bispedømme, du som denne Guds tjeneres tjener har så kjær. Du verdens fremste by — Urbedell'Orbe — med menneskelig dyd og kristen tro skal du svare på ditt åndelige og universelle kall så lenge verden består.

Hjertelig og ærbødig hilsen til dere alle, mine ærverdige brødre i bispedembede. Jeg er med dere i den ene tro, i den samme kjærlighet, i den felles apostolske oppgave for å bygge opp Kristi kirke til hele menneskehetens frelse. Den døende paves velsignelse til alle prester, ordensbrødre og ordenssøstre, til våre prestestudenter, til alle trofaste og aktive katolikker, til ungdommen, til dem som lider, til de fattige, til dem som søker sannhet og rettferd, til dere alle.

Også til kardinalene og hele den romerske kurie, med særlig ærbødighet og takknemlighet. For dere som står meg nær, bekjenner jeg høytidelig vår tro, erklærer jeg vårt håp og priser kjærligheten som aldri dør. Yd-

mykt hilser jeg min død som Forsynets vilje, og påkaller Herrens store miskunn. Jeg påkaller den hellige jomfru Marias, englenes og helgenenes forbønn. Måtte alle mennesker av god vilje be for min sjel.

Når jeg nå tar avskjed med denne verden og nærmer meg Guds dom og miskunn, har jeg så meget på hjerte:

Om kirkens tilstand: At den hører de ord Vi har talt med alvor og kjærlighet.

Om Konsilet: At dets verk blir fullført og at man trofast utfører dets forskrifter.

Om økumenikken: At tilnærmingen mellom adskilte brødre må fortsette med stor forståelse, utholdenhet og kjærlighet, men uten at man fraviker den sanne katolske lære.

Om verden: At man ikke mener å tjene verden ved å slutte seg til dens tankegang, skikker, ønsker, men at man våker over den, elsker og tjener den.

På denne smertefulle, dramatiske og herlige jord lukker jeg mine øyne og ber atter en gang om Guds miskunn med den. På ny velsigner jeg hele verden, særlig Roma, Milano og Brescia. Det hellige land — Jesu land — hvor jeg har vært en troens og fredens pilegrim velsigner og hilser jeg på en særlig måte.

Og Kirken, den som er meg mest kjær, og til hele menneskeheten gir jeg min apostolske velsignelse.

Gitt i Roma ved Sankt Peter den 30. juni 1965, i det tredje år av Vårt pontifikat.

Teksten er hentet fra
«La Documentation Catholique.»
no. 16, 1978. Forkortet.

Teologisk profil

TEOLOGISK PROFIL

er tittelen på en ny serie i *St. Olav*. Teologien angår oss alle, og bør ikke være forbeholdt spesialistene. Vi vil kommende år gi korte presentasjoner av katolske tenkere som har vært avgjørende for teologiens utvikling i det 20. århundre, og som følgelig har medvirket til å fornye Kirken. Artikkelen i dette nummeret er ment som en innledning til serien.

«DEN GAMLE VIN ER BEST»

Teologien forandrer seg — fordi vi forandrer oss. Vi snakker om Gud via oss selv, og opplever derfor at vårt gudsbillede forandrer seg. Menneskets idéer om Gud kan aldri stå stille, fordi historien er i stadig utvikling. Nye vitenskapsgrener som psykologi og ikke minst sosiologi har understreket dette forholdet i nyere tid. Å lese tidligere tiders teologi forutsetter til en høy grad at vi setter oss inn i dens situasjon, de omstendigheter som var medvirkende til å skape den. «Ny vin i nye sekker». Enhver tid har behov for sin egen teologi, fordi Gud taler mest direkte til oss mennesker på vårt eget sprog, dvs. vår egen tids sprog. Teologiens ord er formet av vårt sprog, dets mange muligheter og begrensninger. Her er Bibelen ingen unntakelse. All teologi er tidspreget.

Når dette først er sagt må det straks understrekes at helhetsbilledet likevel ikke blir fullt så relativt og flytende som nettopp antydnet. Kristendommen er en historisk religion og bygger på en historisk åpenbaring, først i Israels historie, siden i Jesus av Nazaret. All senere teologi søkte å tolke denne åpenbarings store begivenheter (f.eks. Jesu oppstandelse) for sin egen tid. Kirkens teologiske tradisjon gjennom snart 20 århundrer består altså i det store og det hele av et gitt utgangspunkt (åpenbaringen = Skriften) og tolkningen av denne. Tilsammen utgjør de Tradisjonen i egentlig forstand.

I en tid med så mange dyptgående brytninger som vår egen sier det seg selv at vår holdning til den overleverte teologi blir kritisk. Kravet om en ny

teologi for en ny tid har vært hørt i lengre tid innenfor Kirken og kommer ikke som en overraskelse på oss. Det som opptar nytenkningen mest, er naturligvis forholdet mellom det nye og det gamle: Hvor mye av det gamle må med? Hvilken teologisk frihet gir tradisjonen oss? Hva er det vesentlige i kristendommen og hva er

mer perifert? Hva er absolutt og hva er relativt? Kan det menneskelige sprog overhode uttrykke «absolutte sannheter»? Slike spørsmål er det teologene stiller seg selv i en overgangssituasjon som den vi er inne i. Følgelig er det helt avgjørende at nettopp kristendommens historiske egenart understrekes. Teologien står på fast historisk grunn i den forstand at den representerer en kontinuerlig utvikling. Det er altså de konstante elementene i overleveringen (traditio) som søkelyset først rettes mot.

(Forts. side 14)

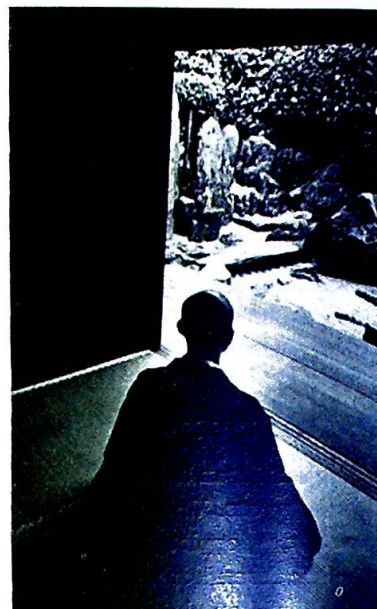

GUDSTJENESTER I HELGENE		Stille messe	Høy- messe
OSLO: <i>St. Olavs domkirke</i>	lörd.: 19.00	—	—
Akersveien 1	sønd.: 9.30	11.00	—
tlf. 20 72 26 - 20 72 44	19.00	—	—
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83	8.35	11.00	—
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	9.00	11.00	—
<i>Vår Frue Villars kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	9.00	—	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 21 23 55	9.00	11.00	—
<i>Lunden kloster</i> , Øvre Lunden, tlf. 21 25 87	—	10.00	—
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , lörd.: 18.30	—	—	—
Tyholmen, tlf. 22 20 9	sønd.: 8.00	11.00	—
BERGEN: <i>St. Pauls kirke</i> , lörd.: 19.00	—	—	—
Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10	sønd.: 9.00	11.00	—
	19.00	—	—
<i>Vår Frue Kirke</i> , Helleveien	sønd.: 10.00	—	—
<i>Florida kapell</i>	19.00	—	—
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappellensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30	—
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 11 43 8	9.00	11.00	—
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 81 16 8	9.00	10.45	—
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , lörd.: 18.00	—	—	—
Torvgt. 113, tlf. 23 75 1	sønd.: 11.00	—	—
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haraldsgt. 21, tlf. 23 19 5	—	—	—
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 22 38 1	9.00	11.00	—
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 22 5	lörd.: 18.00	—	—
	sønd.: 11.00	—	—
LILLEHAMMER: <i>Mariakirken</i> , lörd.: 18.00	—	—	—
Weidemannsgate 3 A, tlf. 52 55 0	sønd.: 10.00	—	—
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	9.00	11.15	—
MOSS: <i>St. Mikals kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 41 03 8	—	—	—
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverresgt. 26, tlf. 50 79 3	8.30	11.00	—
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30	10.45	—
	19.00	—	—
<i>Eikeli kirke</i> , Veståsen 20, tlf. 24 25 69	—	9.30	—
STAVANGER: <i>St. Svithuns kirke</i> , lörd.: 17.00	—	—	—
Dronningens gt. 8, tlf. 25 53 4	19.00	—	—
	sønd.: 8.30	11.00	—
	9.30	—	—
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 94 9	—	11.00	—
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> Prinsensgt. 2a2	8.45	11.00	—
Biskopen og prestegården, tlf. 21 21 4	19.00	—	—
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila, tlf. 21 67 0	6.15	—	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 72 77 9	8.00	11.00	—
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke og</i> <i>St. Eystens sykehjem</i> , Jernbanegt. 29	—	11.00	—
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 46 7	8.30	11.00	—
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Norgesund, tlf. 37 55 8	8.30	11.00	—
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Stor- lörd.: 18.00	—	—	—
gt. 94, Sogneprestens tlf. 84 27 7	sønd.: 11.00	—	—
<i>St. Elisabethsøstrene</i> , Balsfjordgt. 35, tlf. 81 48 7	sønd.: 8.00	—	—
BODØ: <i>St. Eystens kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 81 48 7	8.15	10.30	—
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 11 44 7	19.00	11.00	—
	8.00	—	—
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 61 50 1	8.00	10.30	—
NARVIK: <i>Kristi Kongekirken</i> , Håreksgt. 82	—	18.30	—
SELFORS: <i>Vår Frelsers kirke</i> , Skipper Nilssensgt. 21, tlf. 52 07 2	—	11.00	—

Av pressen

To tibetanske klostre i Sveits

Vi husker godt den tragedie som rammet Tibet i begynnelsen av 1950-årene da kineserne trengte inn i landet, opprøret i 1959 som snart ble etterfulgt av Dalai-Lamas og mange av hans landsmenns flukt. Mange av flyktingene fant asyl i India eller Nepal. I vesten viste særlig Sveits stor gjestfrihet, og det er omkring 1300 tibetanere der i dag. I tillegg til livsnødvendigheter som bolig og arbeid, har man gitt dem midler til å bevare sin kultur og religion. Ved Rikon, ca. én mil fra Winterthur, har de kunnet opprette et lite kloster. Syv munkar lever der sitt fellesliv samtidig som de har ansvaret for det åndelige vel til to hundre tibetanere i nabolaget. Klosteret er også et studiesenter med et usedvanlig fyldig bibliotek om alt som angår Tibet. Selv om

tibetansk er munkenes morsmål, snakker mange av dem engelsk eller tysk. Flere av dem er ferd med å oversette tibetanske verker til moderne språk.

Klosteret har fått en avlegger ved Genfersjøen (Mont-Pélerin, Vevey). Også her er det plass for et studiesenter. Det som imidlertid er spesielt i denne sammenheng, er at man her tenker å få i stand et buddhistkloster med munkar fra vesten. Tolv munkar fra forskjellige land har alt funnet veien dit.

Hentet fra
«Collectanea Cisterciensia.»
nr. 2, 1978.

LITURGISK KALENDER

OKTOBER:

1. **26. alm. søndag.** Esekiel 18, 25—28; Filip. 2, 1—11. Matteus 21, 28—32.
2. Verneenglenes fest. 2. Mosebok 23, 20—23a. Matteus 18, 1—5. 10.
3. Ferial. Job 3, 1—3. 11—17. 20—23. Lukas 9, 51—56.
4. Frans av Assisi. Job 9, 1—12. 14—16. Lukas 9, 57—62.
5. Ferial. Job 19, 21—27. Lukas 10, 1—12.
6. Bruno. Job 38, 1. 12—21; 39, 33—35. Lukas 10, 13—16.
7. Maria av Rosenkransen. Job 42, 1—3. 5—6. 12—16. Lukas 10, 17—24.
8. **27. alm. søndag.** Jesaja 5, 1—7; Filip. 4, 6—9. Matteus 21, 33—43.
9. Ferial. Gal. 1, 6—12. Lukas 10, 25—37.
10. Ferial. Gal. 1, 13—24. Lukas 10, 38—42.
11. Ferial. Gal. 2, 1—2. 7—14. Lukas 11, 1—4.
12. Ferial. Gal. 3, 1—5. Lukas 11, 5—13.
13. Ferial. Gal. 3, 7—14. Lukas 11, 15—26.
14. Ferial. Gal. 3, 22—29. Lukas 11, 27—28.
15. **28. alm. søndag.** Jesaja 25, 6—10a; Filip. 4, 12—14. Matteus 22, 1—4.
16. Ferial. Gal. 4, 22—24. 26—27. 31—5. 1. Lukas 11, 29—32.
17. Ignatius av Antiokia. Gal. 4, 31b—5. 6. Lukas 11, 37—41.
18. Evangelisten Lukas. 2. Tim. 4, 9—17a. Lukas 10, 1—9.

Kristent ideologi- seminar

Kristent samfunnsansvar er emnet for en ideologikonferanse som Kristelig Folkeparti arrangerer i Trondheim 13.—14. oktober. Konferansen må sees som et ledd i den løpende debatt om den kristnes engasjement i samfunnslivet, og vil ventelig frembringe synspunkter av interesse for arbeidet med partiets nye idé-program, skriver Kr. F.'s pressetjeneste.

Aftenposten, 2. sept. 1978.

ALLE...

(Forts. fra side 16.)

for å skape litt fest både i verkstedet og hjemme i familiehuset.

En vanlig arbeidsdag starter kl. 8.30 og man arbeider frem til kl. 12. Da er det to timers pause, og hver går hjem til sitt hus til middag. Måltidene er forresten viktige samlingspunkter, ofte er det gjester til stede. Om ettermiddagen arbeider man fra kl. 14 til 17.30, avbrutt av et kvarters pause til te og et stykke brød. De fleste dager feires messen etter endt arbeid, kl. 18, også et viktig samlingspunkt. De aller fleste i kommuniteten

er katolikker, et lite mindretall protestanter. Her er også folk fra ikke-kristne religioner og ateister. Spiritualiteten er sterkt katolsk, men miljøet er altså åpent for mennesker med annen overbevisning. Alle er handikappet på en eller annen måte, og i L'Arche er man sammen for å hjelpe hverandre til vekst og større kjærlighet.

Det var en ting som slo meg sterkt i L'Arche, særlig da det nærmet seg slutten av oppholdet: Mange av dem som i begynnelsen irriterte meg mest, var det tyngst å si adjø til. Vi hadde etterhvert lært å akseptere hverandre og var blitt glad i hverandre.

Rieber-Mohs siste: Fluor i munnen, kr. 64,—. . .
Rieber-Mohs: Alvorets glede, kr. 30,—.
Rolf Jacobsen: Samlede dikt, kr. 70,—.
Barber Gascoigne: De kristne, kr. 128,—, (går som serie i TV nå.)
Pål Repstad: Det religiøse Norge, kr. 699,—.
Aage Marcus: Mystikk og mystikere, kr. 12,50.
Margaretha Melin: Om å godta seg selv, kr. 12,—.

Norske gavebøker:

Ranheimsæter: De fire vangelier, kr. 160,—.
Hauglid: Norske Stavkirker; Bygningshistorisk bakgrunn og Utvikling, kr. 385,—.
Hauglid: Norske Stavkirker; Dekor og Utstyr, kr. 335,—.
Macauley: Katedralen bygges, kr. 58,—.

Barnebøker: á kr. 10,—.

Lykke, En venn, Har du tenkt på . . ., Ensom, Å bli glad.
Anne de Vries: Barnas Bibel, kr. 40,—.
Min messebok, kr. 16,—.
Jesus fra Nazaret, kr. 38,—.
Pieter Bruegel: Babels Tårn, kr. 37,50.
Birgit Johansson/Gun-Britt Larsson: Barns tanker om døden, kr. 25,—.
Anna-Stina Hanson: Mamma Forteller For Jon, kr. 18,—.

For ungdom:

Hanne Bang og Jan Smith: Ett nytt ansikte (svensk), kr. 46,—.
Kort katoisk katekisme, kr. 27,—.

ST. OLAV BOKHANDEL A/S

Akersveien 5, Oslo 1.

Åpent kl. 9—16, lørdager 9—13.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Dominikus kirke	} Oslo
Lunden kloster	
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	
Sta. Katarinahjemmet	
St. Olavs kirke	
Bispegården	} Arendal
St. Joseph's Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Franciskus Kirke	} Bergen
St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke	} Hønefoss
Vår Frue Kirke	
Marias Minde	} Lillestrøm
St. Franciskusøstrenes Moderhus	
Øyenklinikken	} Trondheim
St. Josephs Hosp., Drammen	
St. Torfinns Klinik, Hamar	} Tønsberg
St. Elisabeth Inst.	
St. Mikals Kirke	} Hønefoss
St. Mikals prestegård	
St. Theresia Hosp.	} Lillestrøm
St. Franciskus Hosp.	
St. Magnus Kirke	} Trondheim
St. Magnus presteg.	
St. Elisabeths Hosp.	} Tønsberg
Vår Frue Kirke	
Bispegården	} Trondheim
St. Olavs Kirke,	
Bispegården	} Tønsberg
St. Olavs Kirke	
St. Olavs Prestegård	} Tønsberg
St. Olavs Klinik	

Ved bestilling av olje:
Oslo 19 12 00 - Service 19 12 20

TEOLOGISK...

(Forts. fra side 11.)

«AD FONTES»:

«tilbake til kildene» — er blitt et slags motto for nytenkningen innen Kirken i de siste hundre år. Vi søker vår tros røtter. Denne bevegelsen går både på det vitenskapelige og det teologiske (og de to er uløselig sammenbundet for kristendommens vedkommende). Å ha pålitelige tekster av tidlige tiders teologi er første betingelse. Dernest må disse forstås i sin historiske sammenheng for at de skal kunne tale til oss som de talte til sine samtidige. Først da kan en vurdering finne sted.

Utgangspunktet for moderne teologi er motreformasjonens tid, som var avhengig av sen-skolastisk teologi. Høy middelalderens store filosofi-teologiske byggverk (f. eks. Thomas Aquinas) ble formidlet av senere teologers kommentarer, med det resultat at man leste kommentarene heller enn tekstene selv. Pave Leo XIII anbefalte i 1879 studiet av *Thomas Aquinas'*

teologi og lot åpne Vatikanets arkiver for vitenskapelig forskning. Herved fikk teologien en ny retning og den første søkning «ad fontes» begynte. Dette trekk var på mange vis klokt i en tid da vitenskapelig optimisme og et mekanisk, materialistisk verdensbillede var på moten. Thomas' «gyldne lære» ble Kirkens røst i tiden, i hvert fall i teologiske kretser. Han ble studert som aldri før, og retningen betegnes gjerne som «ny-thomisme». Kirken hadde én teologi, og den var stort sett å finne i Thomas' «Summa Theologiae». Slik var situasjonen helt frem til 1940-årene.

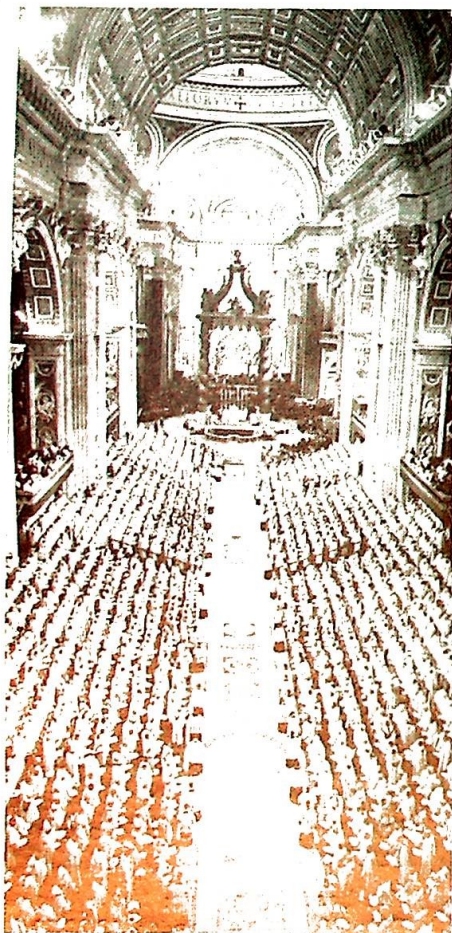
Da skjer det noe nytt: man søker etter kildene bak Thomas. Nu begynner *kirkefedrenes* store renessanse. Grunnen til dette er sikkert å finne i det forholdet at disse teologene representerer en mer bibelsk/eksistensiell og mindre filosofisk/essentialistisk tankegang. Kirkefedrenes sprog er mer symbolsk og mystisk. Dessuten står det liturgien nær. Bevegelsen henimot kirkefedrene (særlig de greske) ble snart gitt merkelappen «nouvelle theologie», siden den for en stor del ble dyrket i den fransktalende del av verden. Men den møtte atskillig mistenksomhet fra Kirkens ledere. Pius XII skal ha advart mot hva han kalte «suspekt gresk teologi» som var i ferd med å trenge inn i Kirken. Men nythoismsens dager var allerede talte. Teologiske læresteder gjennomgikk store omveltninger i opplegg og i personell.

En om mulig enda større begivenhet fant sted i 1943 da Pius XII, i rundskrivelsen «Divino Afflante Spirito», gav tillatelse til å studere Bibelen med alle vitenskapelige hjelpemidler, ved at han understreket betydningen av å kjenne *Skriftens historiske mening* (og altså ikke bare den «åndelige»). Nu begynner den endelige vårløsning i katolsk teologi. De protestantiske kirkesamfunn hadde et stort forsprang i så henseende, og det første som trengtes var å sette seg på skolebenken hos dem for så om mulig å kunne gi et katolsk bidrag til bibelvitenskapen. I dag er det lite som skiller katolske fra protestantiske

bibelforskere og den økumeniske betydningen av dette er åpenbar. Herved er vi kommet vår egen tids problemer meget nær, og det er arbeidet med Skriften som for stor del har preget teologien i de siste årtier. Vi befinner oss langt fra ny-thomismens verden. Sentralt står spørsmålet om Skriftens egenart som åpenbaring, inspirasjon, autoritet, det «overnaturlige» (mirakler), teologi og politikk,

Ved dette århundrets begynnelse hadde Kirken én teologi (den nythomistiske). I siste kvartal av samme århundre ser vi konturene av en teologisk pluralisme (åpenhet for flere intellektuelle sprog på samme tid, ulike tolkninger av samme data, osv.) samt en viss desentralisering av Kirkens organisasjon. Svært meget er skjedd på svært kort tid sammenlignet med teologiens historie i de tre foregående århundrer, etter Reformasjonen. Det annet Vatikanekonsil har på mange måter gitt disse nye retningene sin fulle sanksjon. Fotnotene til konsildekretene er et tegn på dette, da de stadig henviser til de bibelske og patristiske teologier. Kirken har på denne måten vist en ny vitalitet, et nytt engasjement i tiden, en stadig trang til å evangelisere.

Mange finner denne mengden av fornyelser vanskelig å leve med. De som kanskje ikke finner det praktisk vanskelig å være katolsk i dag undrer seg likevel over hvor det hele bærer hen. Det riktige spørsmål er naturligvis: Hvor kommer det hele fra? Med andre ord: Hvor nytt er det «nye»? Hele bevegelsen «ad fontes», særlig på det patristiske og bibelske plan, skulle antyde at det nye ikke egentlig er nytt, men gammelt. Det som Vaticanum II står for har vært hos oss hele tiden, men særlig i kristendommens første tid. I et slikt historisk perspektiv er det mer korrekt å se det «gamle» som nytt og det «nye» som gammelt. Når kirken søker å reorientere seg, og den var kommet i utakt med tiden på mange vis, er det «kildene» vi søker. Dette er katolisismens preg i dag. Våre «teologiske profiler» er ment som hjelp til å forstå hvor vi befinner oss og hvorfor.

Konsilet.

DOMINIKANERNES HØSTPROGRAM

INNFORING I DEN KATOLSKE TRO

Hva representerer den katolske kirke, hva går dens trossyn ut på, hva har de siste års fornyelse ført med seg? Disse og andre emner tar frater Ellert Dahl opp i dette kurset som strekker seg over høst- og vårsemesteret.

Kurset er stort sett en gjentakelse av det som ble holdt ifjor. Som den gang, vil hvert møte begynne med en orientering om et av troens hovedaspekter ved f. Dahl. Det blir anledning til spørsmål og — i den grad tiden tillater — til diskusjon etterpå. Kurset forbeholdes ikke-katolikker. Møtene finner sted i klubblokalet hos dominikanerne, Neuberggaten 15, hver mandag og torsdag kl. 19.30, da samme emne behandles. Første orienterende møte: mandag 16. oktober og torsdag 19. oktober, kl. 19.30. Kurset forutsetter lesning ved siden av. Ingen påmelding på forhånd. Adgangen er fri og uforpliktende.

MARKUSEVANGELIET

For interesserte vil frater Aage Hauken gi en kritisk gjennomgåelse av Det annet evangelium. Kurset begynner tirsdag 17. oktober og vil finne sted i foredragssalen hver tirsdag kveld kl. 19.00. Påmelding i klosteret eller direkte til frater Hauken.

FORNYELSE I KLOSTERLIVET

Med utgangspunkt i middelalderens klostervesen, viser frater Ellert Dahl hvordan reformtanken har bidratt til å fornye kirken. Foredragene bygger på samtidige kilder.

Onsdag 1. november og onsdag 6. desember kl. 19.30.

URKIRKENS HISTORIE

På bakgrunn av den religiøse og politiske situasjon i Palestina i det 1. årh. vil frater Per Bjørn Halvorsen i to foredrag skissere opp utviklingen

Galligani

Gaver, Pryd- og brukskunst
Med tre forretninger i sentrum.
Vika Terrassen — Stortingsgt. 22 — N. Slottsgt. 25

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linoleum
Tapeter - Farvehandelvarer
Kjøkkenutstyr

THIIS & CO. A S

Haakon VII's gt. 1, Oslo
Sentralbord 41 77 30

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Privat 55 77 87 - 69 43 72
Tif. 20 79 06 - 20 79 05

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD & SØN

Glådevel 23, Grefsen
Tif. 21 18 32

THRONSEN & CO.

BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

C. HANSSENS

Trykkeri og Bokbinderi
Tif. 13 056
FREDRIKSTAD

FORBIKRINGSAKTIESELSKAPET LIVSFORSIKRINGSELSKAPET

VESTA HYGEA

MED TANKE PÅ FREMTIDEN

1/3 Kr. Madsens Bok- og Papirhandel

Leppen - Bryggen 5 - Telefon (05) 21 14 82

BERGEN

innenfor urkirken i Jerusalem og dens forhold til de jødiske omgivelser i tiden før og etter den 1. jødiske krig (66—70). Mandag 2. og 9. oktober kl. 19.30.

Samtlige foredrag finner sted i foredragssalen hos dominikanerne, Neuberggaten 15.

Programmet i sin helhet er utlagt i flere kirker, og det kan også fås ved henvendelse til dominikanerne.

KJENN DITT KATOLSKE OSLO

Tidligere tiders «konvertittklubb» hjalp nye katolikker til å bli kjent med hverandre og med katolske institusjoner og foreninger. I høst vil vi forsøke å ta opp tradisjonen ved å innby konvertitter og andre interesserte til å besøke St. Dominikus kloster, onsdag 18. okt. Sankta Katarinahjemmet, onsdag 15. nov. Hallvard kirke med fransiskanernes hus, onsdag 13. des. Fremmøte kl. 19.30.

BJARNE FALKANGER:

Alle trenger hverandre

En times togreise rett nord for Paris ligger Compiègne, tolv kilometer videre derfra landsbyen Trosly. Ved første øyekast en ganske alminnelig, heller litt kjedelig landsby. Ved nærmere undersøkelse finner man noe ganske annet. Her ligger nemlig senteret for en internasjonal bevegelse med avleggere i mange land og verdensdeler, og hit kommer tilreisende fra fjern og nær. Her ble L'Arche (Arken) grunnlagt for fjorten år siden, en organisasjon som arbeider for mentalt handicappede, i Frankrike først og fremst for voksne. I Trosly er det nå seks hus spredt utover i landsbyen, hvor handicappede og assistenter bor sammen. Til kommuniteten hører også eget kapell, gjestehus, retretthus, møtelokaler og sykestue. Hvert hus danner en familie med egen husholdning og fra ca. ti til førti medlemmer. I flere nabolandsbyer og inne i Compiègne finnes også flere L'Arche-hus.

De grunnleggende idéer bak L'Arche kommer til uttrykk i et charter hvor det bl.a. heter at «... enhver person, handicapet eller ikke, har en enestående og mysteriøs verdi. Den handicappede person er et fullstendig menneskelig vesen, og slik har han de samme rettigheter som alle andre mennesker: retten til liv, til omsorg, til utdanning og til arbeid.» Videre heter det at en person som er hemmet i sin mentale utvikling er i stand til å vise stor kjærlighet som kan fremkalles ved Guds Ånd, og Gud elsker slike mennesker på en spesiell måte p.g.a. deres store svakhet. At de handicappede har så mye kjærlighet å gi, fikk jeg stadig erfare, og jeg synes ofte de var mer tolerante og forståelsesfulle enn assistentene.

Hvordan kom jeg så selv til

L'Arche? I flere år hadde jeg vært i kontakt med handicappede her hjemme og var blitt glad i dem. Gjennom gode venner som selv hadde vært i L'Arche, fikk jeg høre om stedet. For å finne ut om jeg passet inn i miljøet var jeg der først i fire sommer-uker. Oppholdet ga mersmak, og noen måneder senere reiste jeg tilbake for vel ett år. Et sted som L'Arche gir mye mer enn man selv er i stand til å gi, og jeg lærte mye både om andre og meg selv. I begynnelsen var det anstrengende å være omgitt av mennesker fra morgen til kveld, ofte med mange sterke affektutbrudd gjennom dagen. Selv var jeg svært handicapet når det gjaldt språket, og her forsto de andre handicappede meg godt og var vanligvis meget tålmodige. Tålmodighet, ja, det er noe man har god bruk for! I L'Arche blir alt arbeid som overhodet kan deles, gjort i fellesskap, f.eks. oppvaksen etter måltidene. Ofte kriblet det i meg når alt gikk så mye langsommere fordi alle skulle være med, det tar tid å frigjøre seg fra effektivitetsjaget i vår kultur.

L'Arche har en ganske stor jordeiendom i Trosly, hvor det dyrkes grønnsaker og poteter. Der er verksteder av forskjellige slag hvor det lages bl.a. keramikk og mosaikkarbeider, og folk er også opptatt med vedlikehold og bygging og — ikke minst viktig — husarbeid. Selv arbeidet jeg i et verksted med oppdrag fra forskjellige fabrikker. Det kunne f.eks. være å sette sammen et lite antall smådeler som så ble returnert til fabrikkene for å inngå i større maskiner. Av hensyn til økonomien er det jo viktig å produsere mye, men dette må ikke skje på bekostning av medmenneskelige forhold. Hvis noen lukker seg inne i arbeidet og bare tenker på å gjøre så mye som mulig, blir det påtalt, samme hvem det måtte være. Det legges stor vekt på at man kommuniserer med de andre og hjelper hverandre. Når en har fødselsdag, tar man gjerne en halvtimes pause i verkstedet for å feire dagen med en enkel traktering som man skillinger sammen til. Det er ikke mye som skal til

(Forts. side 13.)

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarlig redaktør: Else-Britt Nilsen O.P.

Faste medarbeidere: Liv Greni, Aage Hauken O.P., Ella McGeorge, Kjell Arild Pollestad O.P., Gunnell Vallquist.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5. Oslo 1, telefon 20 72 26.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.
Kontortid 9--16. Lørdag 9--14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 70 pr. år.
Kr. 35 1/2 år. Utlandet (ikke Skandinavia) kr. 80.

Annonser: 10 dager før utg.dagen 24 nr. årlig. — Postgiro 20 46 480